

4. Post War Development of the Renewable Energy Sector in Ukraine  
GOPA International Energy Consultants GmbH April 2024. Vienna,  
12 April 2024. 153 p.

5. Rimutis S. Lessons of War: Ukraine's Energy Infrastructure Damage,  
Resilience and Future Opportunities. URL: [https://www.gssc.it/wp-content/uploads/2024/05/v04\\_Rimutis\\_Ukrainos-energetikos-sektoriaus-zala\\_EN\\_A4.pdf](https://www.gssc.it/wp-content/uploads/2024/05/v04_Rimutis_Ukrainos-energetikos-sektoriaus-zala_EN_A4.pdf) (access date: January 28, 2025).

6. Ukraine's energy system under attack.  
URL: <https://www.iea.org/reports/ukraines-energy-security-and-the-coming-winter/ukraines-energy-system-under-attack> (access date: January 28, 2025).

## ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ АКТИВІВ І ПАСИВІВ БАЛАНСУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

**Тютюнник Ю.М.**, кандидат економічних наук, доцент,  
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна  
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9175-3395>

**Момоход О.Ю.**, здобувач вищої освіти,  
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

Активи страхової компанії – засоби страховика, інвестовані в цінні папери, нерухомість, інші матеріальні цінності, розміщені на рахунках у банках. Склад активів (майна) залежить від того, як страхова компанія складає фінансову звітність: згідно МСФЗ [1] чи НП(С)БО 1 [2].

Якщо страхова компанія складає фінансову звітність згідно МСФЗ, то у Звіті про фінансовий стан відображається інформація про такі можливі види активів:

- гроші та їх еквіваленти;
- інвестиційні активи (зазвичай займають найвищу частку в структурі активів);
- активи за контрастами з перестраховання;
- активи за контрастами страхування;
- кошти, що розміщені в централізованих резервах;
- нематеріальні активи;
- активи з права використання;
- власна нерухомість та обладнання;
- інші активи.

Якщо ж страхова компанія складає фінансову звітність згідно НП(С)БО 1, то за інформацією форми № 1 «Баланс (Звіт про

фінансовий стан)» будується методична таблиця активу скороченого аналітичного балансу (табл. 1).

Пасиви страхової компанії – джерела формування майна страховика, які включають різні види зобов’язань та власного капіталу. Склад пасивів (джерел формування майна) залежить від того, як страхова компанія складає фінансову звітність: згідно МСФЗ чи НП(С)БО 1.

Таблиця 1

**Актив скороченого аналітичного балансу страхової компанії**

| № з/п | Вид активів (майна)                                         | Порядок розрахунку за даними форми № 1 (рядки) |
|-------|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
|       | Активи – всього                                             | 1300                                           |
| 1.    | Необоротні активи                                           | 1095                                           |
| 1.1   | Нематеріальні активи                                        | 1000                                           |
| 1.2   | Основні засоби                                              | 1010                                           |
| 1.3   | Інвестиційна нерухомість                                    | 1015                                           |
| 1.4   | Довгострокові фінансові інвестиції                          | 1030+1035                                      |
| 1.5   | Відстрочені аквізиційні витрати                             | 1060                                           |
| 1.6   | Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах | 1065                                           |
| 1.7   | ... <sup>1</sup>                                            | ...                                            |
| 2.    | Оборотні активи                                             | 1195                                           |
| 2.1   | Запаси                                                      | 1100                                           |
| 2.1.1 | Виробничі запаси                                            | 1101                                           |
| 2.2   | Поточна дебіторська заборгованість                          | сума із 1125 по 1155 (без 1136)                |
| 2.3   | Поточні фінансові інвестиції                                | 1160                                           |
| 2.4   | Гроші та їх еквіваленти                                     | 1165                                           |
| 2.5   | Частка перестраховика у страхових резервах                  | 1180                                           |
| 2.6   | ... <sup>2</sup>                                            | ...                                            |
| 3.    | Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття | 1200                                           |

*Примітки:*

<sup>1</sup>. Можуть наводитись інші важливі для страхової компанії види необоротних активів.

<sup>2</sup>. Можуть наводитись інші важливі для страхової компанії види оборотних активів.

Якщо страхова компанія складає фінансову звітність згідно МСФЗ, то у Звіті про фінансовий стан відображається інформація про такі можливі види пасивів:

1. Зобов'язання:

- поточні зобов'язання з податку на прибуток;
- інші поточні зобов'язання;
- зобов'язання за страховими контрактами (зазвичай займають найвищу частку в структурі пасивів);
- зобов'язання з оренди;
- зобов'язання за виплатами працівникам.

2. Капітал:

- акціонерний капітал;
- капітал у дооцінках;
- нерозподілений прибуток (непокритий збиток);
- інші резерви.

Якщо ж страхова компанія складає фінансову звітність згідно НП(С)БО 1, то за інформацією форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» будується методична таблиця пасиву скороченого аналітичного балансу (табл. 2).

За інформацією Звіту про фінансовий стан страховика, складеному згідно МСФЗ, чи за методикою, наведеною в активі та пасиві скороченого аналітичного балансу (табл. 1 і 2), будуються розрахункові таблиці, в яких із використанням прийомів горизонтального та вертикального аналізу досліджується склад, структура та динаміка активів і пасивів страхової компанії [3, с. 51, 58].

У процесі горизонтального аналізу визначаються:

- абсолютна зміна (у тис. грн) величин активів і пасивів за видами та в цілому в звітному році порівняно з базовим роком;
- відносна зміна (у % або разях) величин активів і пасивів за видами та в цілому.

У процесі вертикального аналізу визначаються:

- частка (у %) окремих видів активів і пасивів у їхньому загальному підсумку в базовому та звітному роках;
- зміна частки (у відсоткових пунктах) окремих видів активів і пасивів у їхньому загальному підсумку.

Таблиця 2

## Пасив скороченого аналітичного балансу страхової компанії

| № з/п | Вид пасивів (джерел формування майна)                                                         | Порядок розрахунку за даними форми № 1 (рядки) |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
|       | Пасиви – всього                                                                               | 1900                                           |
| 1.    | Власний капітал                                                                               | 1495                                           |
| 1.1   | Зареєстрований капітал                                                                        | 1400                                           |
| 1.2   | Капітал у дооцінках                                                                           | 1405                                           |
| 1.3   | Додатковий капітал                                                                            | 1410                                           |
| 1.4   | Резервний капітал                                                                             | 1415                                           |
| 1.5   | Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)                                                   | 1420                                           |
| 1.6   | Інші резерви                                                                                  | 1435                                           |
| 1.7   | ... <sup>1</sup>                                                                              | ...                                            |
| 2.    | Зобов'язання                                                                                  | 1595+1695+1700                                 |
| 2.1   | Довгострокові зобов'язання і забезпечення                                                     | 1595                                           |
| 2.1.1 | Страхові резерви                                                                              | 1530                                           |
| 2.1.2 | ... <sup>2</sup>                                                                              | ...                                            |
| 2.2   | Поточні зобов'язання і забезпечення                                                           | 1695                                           |
| 2.2.1 | Поточна кредиторська заборгованість                                                           | сума із 1610 по 1650 (без 1621)                |
| 2.2.2 | ... <sup>3</sup>                                                                              | ...                                            |
| 3.    | Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття | 1700                                           |

*Примітки:*

<sup>1</sup>. Можуть наводитись інші важливі для страхової компанії види власного капіталу.

<sup>2</sup>. Можуть наводитись інші важливі для страхової компанії види довгострокових зобов'язань і забезпечень.

<sup>3</sup>. Можуть наводитись інші важливі для страхової компанії види поточних зобов'язань і забезпечень.

За результатами аналізу складу, структури та динаміки активів і пасивів формуються комплексні висновки, в яких виокремлюються позитивні та негативні ознаки і тенденції у майновому стані страхової компанії.

### Література:

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності. *Верховна Рада України*. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929\\_010#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text) (дата звернення: 30.01.2025).

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 30.01.2025).

3. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Полтава : Видавництво ПП «Астра», 2020. 434 с.

## VIRTUALITY OF STRATEGIC MANAGEMENT ACCOUNTING

**Khomyn P.Ya.**, Doctor of Economics, Professor,  
Kuyavian-Pomeranian Academy, Bydgoszcz, Poland

In the context of the virtuality of the so-called strategic and management accounting, Hegel's aphorism «History repeats itself twice: first as a tragedy, then as a farce» is relevant for the last almost a hundred years. After all, the tragedy that occurred in the «fatal forties» was replaced by the farce of macaroni in the nineties, which have not been eradicated to this day. Then the «people of the accounting bottom» took over, as a result of which this led to the appearance of monster books, where the most fantastic ideas were mixed up under one cover, and accounting specialists were not paid attention to, their opinion was not taken into account, the best were expelled, trying to build accounting and reporting without them. Now, characters like Vanyukha the literate (V. Mayakovsky) have entered the arena of accounting theory, who could not understand foreign words - because there were no computers then. Who, on the contrary, precisely because of scientific progress in the communicative space of the twentieth century. – computerization, the Internet, – therefore, unprecedented opportunities for self-expression as scientists, are bypassed by neologisms formed «on the basis of direct linguistic translation into Ukrainian without attempting to find an adequate interpretation in accordance with the current formal regulatory framework» [1, p. 12].